

Näin Suomi saavuttaa kierrätystavoitteet - tapahtumasarjan tulokset ja johtopäätökset

Riitta Levinen, ympäristöministeriö
JÄKKI 3.6.2024

Komission varhaisvaroituskertomus 2023

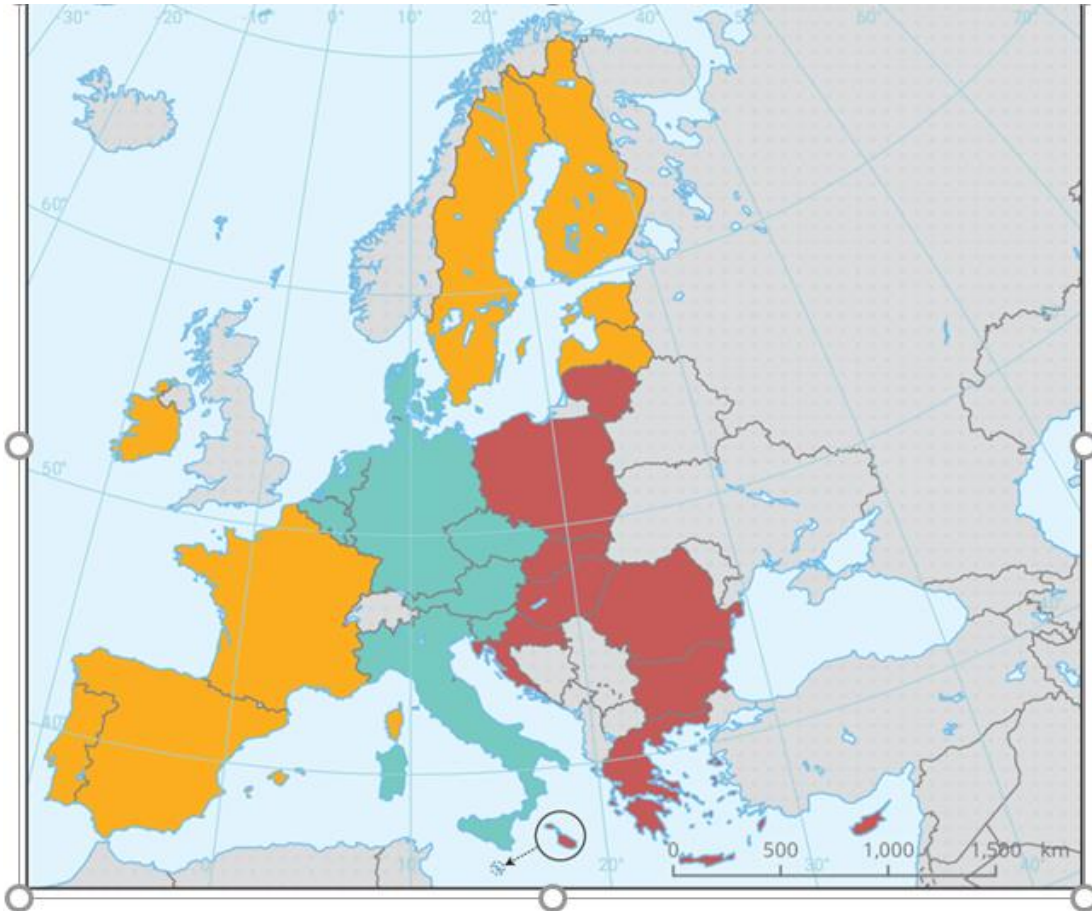
- Jäte-, pakkausjäte- ja kaatopaikkadirektiivin mukaan komission tuli laatia yhteistyössä EEA:n kanssa kertomukset jäsenvaltioiden edistymisestä ao. direktiiveissä säädettyjen tavoitteiden saavuttamisessa viimeistään kolme vuotta ennen tavoitteen määräaika.
- Tarkastelussa
  - yhdyskuntajätteen kierrätystavoite 2025
  - pakkausjätteen kierrätystavoitteet 2025 (kokonaistavoite + materiaalikohtaiset)
  - yhdyskuntajätteen kaatopaikkakäsittelyn vähentämistavoite 2035 (alustavasti).

Linkit materiaaleihin:

- Komission varhaisvaroituskertomus [COM/2023/304 final](#)
- Fact sheet kaikista jäsenmaista https://environment.ec.europa.eu/publications/waste-early-warning-reports-2023-country-specific-factsheets_en
- Varhaisvaroituserviot riskimaista <https://www.eea.europa.eu/publications/many-eu-member-states/early-warning-assessment-related-to>
- Komission arvio ja suositukset Suomelle [SWD\(2023\) 175 final](#)
- Komission yhteenvetosivu [Implementation of the Waste Framework Directive](#)
https://environment.ec.europa.eu/topics/waste-and-recycling/implementation-waste-framework-directive_en
- EEA:n verkkosivu [Many EU Member State risk missing waste recycling targets](#)
<https://www.eea.europa.eu/en/newsroom/news/many-eu-member-states>

Komission arvio ja suositukset

- Jäsenvaltiot, jotka eivät ole vaarassa jäädä kummastakaan tavoitteesta
- Jäsenvaltiot, jotka ovat vaarassa jäädä yhdyskuntajätteen valmistelua uudelleenkäyttöön ja kierrätystä koskevasta tavoitteesta mutta eivät kaiken pakkausjätteen kierrätyksen kokonaistavoitteesta
- Jäsenvaltiot, jotka ovat vaarassa jäädä molemmista tavoitteista
- Tarkastelun ulkopuolella

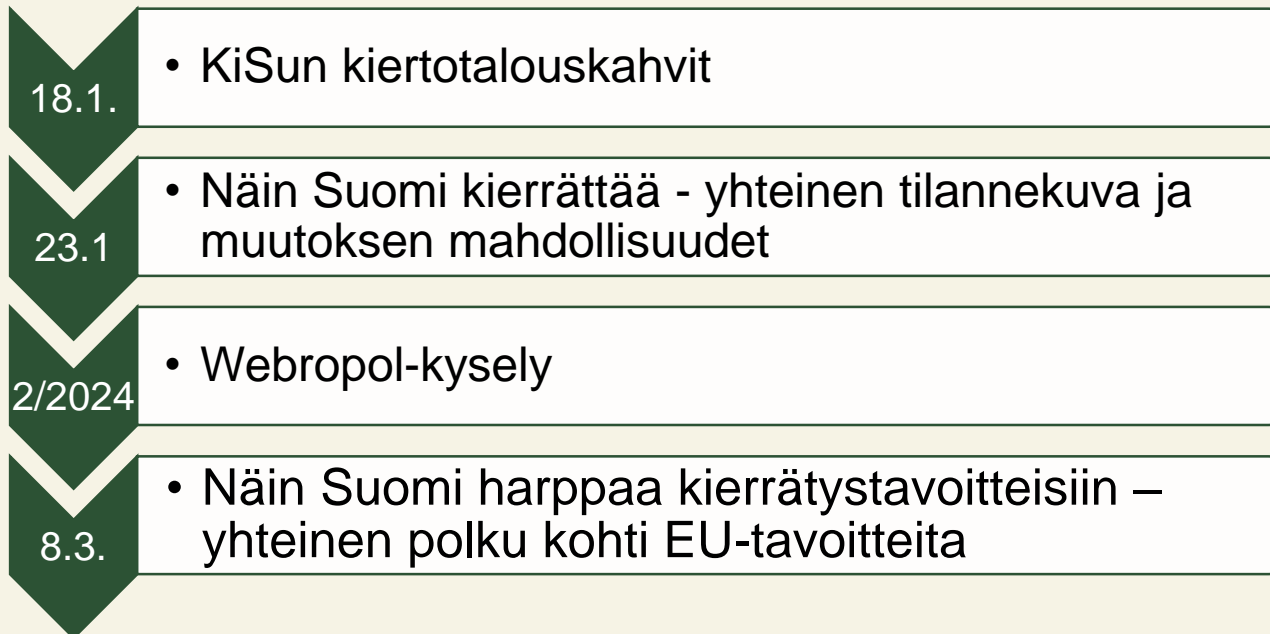
- Suomella vaikeuksia saavuttaa yhdyskuntajätteen ja muovipakkausjätteen 2025 tavoitteet
- Jätelain muutokset eivät näy vielä tilastoissa, tavoitteet joka tapauksessa kaukana
- **Keskeiset syyt:**
  - Erilliskeräyksen heikko saanto muovijätteestä (< 20 %) ja biojätteestä (< 50 %); heikko lajittelutehokkuus; suuri osa yhdyskuntajätteestä ohjautuu polttoon
- **Komission suosituksia Suomelle**
  - Uudelleenkäytön tukeminen, erilliskeräyksen (muovipakkaukset, biojäte) tehostaminen, jäteneuvonnan jatkaminen ja tehostaminen (jätteen synny ehkäisy, lajittelu), taloudelliset ohjauskeinot (vero/päästökauppa) jätteen polton hillitsemiseksi

(Lähde: Euroopan ympäristökeskus)

”Näin Suomi saavuttaa kierrätystavoitteet” –tapahtumasarja keväällä 2024

Kiertotalous-Suomi ja YM järjestivät alkuvuonna 2024 [”Näin Suomi saavuttaa kierrätystavoitteet” -ratkaisurallin](https://kiertotaloussuomi.fi/uutiset/2024/04/09/ratkaisurallissa-etsittiin-keinoja-saavuttaa-suomelle-asetetut-kierratystavoitteet/), jonka tavoitteena oli löytää keinoja yhdyskuntajätteen ja muovipakkausjätteen kierrätysasteen nostoon sekä uudelleenkäytön lisäämiseen ja jätteen määrän vähentämiseen. Mukana yli 700 osallistujaa eri toimialoilta.

Tapahtumien kooste:

<https://kiertotaloussuomi.fi/uutiset/2024/04/09/ratkaisurallissa-etsittiin-keinoja-saavuttaa-suomelle-asetetut-kierratystavoitteet/>

Kulutustottumusten muuttaminen ja uudelleenkäytön vahvistaminen

- Tiukempaa ja täsmällisempää lainsäädäntöä, esim.
  - vaatimus käyttää uudelleenkäytettäviä tuotteita tapahtumissa ja/tai ruokapalveluissa
  - [Alempi ALV korjauspalveluille tai uudelleenkäytetyille tuotteille – vrt. VN-teas julkaisu 2024:22]
- Uudelleenkäytön neuvontaan vahvempi panostus, esim. kunnallisten toimijoiden ja tuottajien/tuottajayhteisöjen yhteinen neuvonta ml. valtakunnallinen viestintäkampanja
- Uudelleenkäyttövaikutusten arviointi kaikkeen sääntelyyn, strategioihin, ohjelmiin ja tiekarttoihin

Lajittelun parantaminen

- Piktogrammien laaja käyttöönotto ja harmonisoidut lajitteluohjeet kaikille yhdyskuntajätteen tuottajille
- Vahva panostus asukkaiden jäteneuvontaan: selkeää opasmateriaalia jokaiseen kotiin, mainoksia, tietoiskuja ja kampanjoita. Neuvontaa myös ei-luvanvaraisille yrityksille
- Palaute asukkaille ja muille jätteen haltijoille
  - Jätehuollon palveluntarjoajille velvoite tiedottaa HPE-asiakkaitaan niiden jätemääristä ja kierrätysasteesta
  - Asukkaille käyttöön jäteportaali, jossa tietoa jätekustannuksista ja jätemääristä ja oman toiminnan vaikutuksista + mobiilisovellukset
- Pistotarkastuksia sekajätteen laatuun kaikilla kiinteistöillä (esim. JäteBingo tai ymp.viranomaisen valvonta)

<https://www.eupicto.com/>

Tavoitteiden asettaminen alueittain/ vastuutahoittain ja seurannan kehittäminen

- Eri vastuutahoille (kunnat, tuottajat, HPE-toimialat) jyvitetyt yhdyskuntajätteen kierrätystavoitteet yhdistettynä palkitsemis- tai sanktiomenettelyyn
  - Edellyttää merkittäviä parannuksia jätteiden seurantaan
  - Ensi vaiheessa tavoite sekajätteen vuotuiselle määrälle asukasta/tyyppiyritystä/toimialaa kohti?
- Hallinto-, palvelu- ja elinkeinotoiminnan jätemäärien ja erilliskeräyksen määrän raportointivelvollisuus ja sähköisen valvontajärjestelmän luominen (vrt. esim. Tanska)

Erilliskeräyksen laajentaminen

- Kaikki muovijätteet (pakkausjätteet ja muut) jo kiinteistökeräyksessä samaan keräysastiaan
- Kuntien välinen kierrätysuoriutuvuuden vertailujärjestelmä (esim. Ruotsi)
- Erilliskeräysvelvoitteiden tiukentaminen
  - Rinki-keräyksen moninkertaistaminen/ Kiinteistökohtaisen keräyksen laajentaminen
- Erilliskeräysvelvoitteiden valvonnan tehostaminen

Jätehuoltoinfran ja -palveluiden kehittäminen & jätteenpolton hillintä

- Energiajätteen keräyksen kieltö
- Tuottajavastuu koskemaan myös sekajätteen joukossa olevaa tuottajavastuun alaista jätettä
- Vahvempi panostus jätekeräyspisteiden kuntoon, siisteyteen, sijaintiin, ohjeistukseen
- Kun kaikki tehty syntypaikkalajittelun vahvistamiseksi, selvitettävä mahdollisuudet sekajätteen laitosmaiseen lajitteluun ennen polttoa muovin ja metallin ohjaamiseksi kierrätykseen
- Digitalisaation ja uuden teknologian hyödyntäminen jätehuollossa ja raportoinnissa

Jatkotoimet

- Ideoiden jatkojalostus ja jalkautus prosessissa syntyneen laajan aineiston ja ulkomaisten esimerkkien pohjalta, yhteistyössä eri foorumeilla
- Mahdolliset lainsäädäntötoimet jätelain tulevien muutosten (kiertotalouslaki, jätelaki II) yhteydessä
- Toimenpiteiden tarkempi käsittely JÄKKI-ryhmässä (alkuvuodesta 2025?)

- **Uudelleenkäytön** ensisijaisuuden ja merkityksen korostaminen; otettava vahvemmin kierrätyksen edistämisen rinnalle
- **Lajittelun parantamiseen** vahvaa panostusta kaikilta, kustannustehokkain toimi, tärkeä yhteistyön paikka
- **Tarkemman tavoiteasettelun** mahdollisuutta selvitettävä; vaatii merkittävää tietopohjan parantamista
- Tarve **erilliskeräysvelvoitteiden** tiukentamiseen arvioitava
- Erilliskeräyksen **valvontaa** tehostettava, mahdollisuuksia arvioitava valvontaviranomaisten kanssa
- Tarve **uusiin infraratkaisuihin** arvioitava (esim. sekajätteen lajittelulaitokset)

Kiitokset!

puh. 0407447121
riitta.levinen@gov.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the
Environment

